

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. III. De necessitate Sacramenti Pœnitentiæ ad peccata remittenda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

Non idem, etiam inter Orthodoxos, est hac in re dicendi modus.

atque solvendi, capite duodecimo. docent Sacerdotem absolvere à pœnâ æternâ debitâ peccato postquam Deus prius absolvit à culpâ. Joannes de Medina & alii, qui ad Sacramentum Pœnitentiæ requirunt veram contritionem, dicunt per contritionem remitti culpam & pœnam æternam, per Sacramentum verò Pœnitentiæ aiunt homines absolvi ab exilio patriæ cœlestis. Gabriël, Ocham, & alii Nominales volunt per contritionem, quam requirunt, semper remitti culpam, & pœnam, per verba autem absolutionis solum liberari dicunt homines ab obligatione peccata illa amplius consistendi. Magister in quarto, dist. 18. docet per verba absolutionis solum declarari hominem absolutum, dici verò absolvi à peccatis, quia ab iis absolvitur in facie Ecclesiæ, Tandem Alexander, S. Bonaventura, & alii asserunt potestatem Sacerdotum non extendi ad absolutionem à peccatis, vel etiam à pœnâ æternâ, sed ad absolvendum solum à pœnâ temporali, quod, inquirunt, est absolvere à peccatis juxta illud Machabæorum secundo, capite duodecimo: Sancta ergo & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, ut à peccatis solvantur.

VIII. Vera sententia est per Sacramentum Pœnitentiæ conferri ipsorum peccatorum remissionem.

Dicendum tamen contra has omnes sententias, per verba absolutionis in Sacramento Pœnitentiæ veram conferri peccatorum remissionem: ita omnes hodie, nec contrarium jam sine errore teneri potest, cum definitum hoc sit in Concilio Florentino in decreto Eugenii, Paragrapho Quartum Sacramentum, & in bullâ Martini V. contra errores Joannis Hus, & omnium clarissime in Concilio Tridentino, sessione 14. canone primo, ubi dicitur Pœnitentiæ Sacramentum esse à Christo institutum ad fideles, quoties post baptismum in peccata labuntur, Deo reconciliandos: quod etiam docet in sequentibus, per Pœnitentiam scilicet liberari homines à peccatis post Baptismum commissis, sicut per Baptismum à peccatis prioribus, eamque esse secundam post naufragium tabulam, &c. Probatur ulterius, nam Cœlestinus Papa, & Concilium Africanum dicunt Sacerdotem negantem absolutionem morientibus esse reum animarum. Hoc etiam clarè verba illa Christi indicant dum Sacerdotibus potestatem dat remittendi peccata, quod in nullo sensu in superioribus sententiis posito propriè salvari potest.

Sacerdos negans absolutionem morientibus esse reus animarum.

IX. Objicies: ad hoc Sacramentum requiritur contritio, ergo peccata nunquam remittuntur per absolutionem.

Dices, ad Sacramentum Pœnitentiæ requiritur contritio, ergo per formam absolutionis nunquam remittuntur peccata, cum dolor de peccatis semper, etiam tempore præcedat absolutionem, moraliter saltem loquendo aliud contingere non potest. Sed contra, nam ut omitam impugnationes illius sententiæ, quas supra posui disp. 66. dum de Sacramentis in genere, Concilium Tridentinum sessione decimâ quartâ, capite quarto ait contritionem imperfectam, quam attritionem vocat, quamvis extra Sacramentum ad justificationem non sufficiat, in Sacramento tamen sufficere, ergo juxta Concilium non requiritur ad Sacramentum Pœnitentiæ contritio.

X. Exemplum resuscitationis Lazari in omnibus non quadrat absolutioni à peccatis.

Dices secundò: Lazarus à solo Christo est ad vitam revocatus, quem tamen postea Apostoli jussu Christi à vinculis solvebant, & dimittebant liberum. Respondetur cum Auctoribus communiter hoc exemplum, eum sensum totum præ se ferat allegoricum, non debere in omnibus habere perfectam similitudinem cum absolutione Sacramentali: quare Sanctus Augustinus tract.

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

quadragesimo nono in Joannem, & alibi ait, per vitam peccatoris ante solutionem à Sacerdote collatam, non intelligi vitam gratiæ seu habitualem, sed vitam tantum actualem, dolorem scilicet quo peccatum detestatur, & movet se ab intrinseco, & peccatum per confessionem proditforas: unde per vitam quam à solo Deo dari asserunt Patres in resuscitatione peccatoris, intelligunt hunc dolorem & confessionem, quæ conferri non possunt ministerio Sacerdotum, sed à solo Deo cor hominis tangente per gratiam.

Ideo etiam dici potest solus Deus remittere peccata, quod is solus auctoritate & nomine proprio hoc præstet, cum ille tantum propriè injuriam condonare possit, cui injuria illa est facta: Unde Sacerdos non nomine proprio, sed Dei, peccata remittit, quâ etiam de causâ non incongruè dici potest Deus solus peccata remittere. Quod verò affirmari solet ex Sancto Hieronymo, dum dicit sententiam Sacerdotum non valere apud Deum, sed vitam ab eo quæri: hoc inquam solum probat Sanctum Hieronymum reprehendere pharisaicam, ut ait, quorundam Sacerdotum superbiam, qui freti potestate sibi à Deo concessâ, quoscumque pœnitentes solvebant, aut ligabant pro libito, sive dispositi essent sive indispositi, quod ait Sanctus Hieronymus fieri ab iis non posse, & sicut veteris legis Sacerdotes judicabant de leprâ corporali, ut infectos eâ liberarent ab immunditiâ legali, ita nostri videre debent num laborent peccatores leprâ impœnitentiæ, ut sic eos à peccatis absolvant.

XI.

Quam ob causam dici potest Deus solus remittere peccata.

SECTIO TERTIA.

De necessitate Sacramenti Pœnitentiæ ad peccata remittenda.

SERMO tantum est de mortalibus, quæ simpliciter peccata dicuntur, & quærimus licet per Contritionem aut actum Charitatis remitti etiam hæc possint, an saltem deferri debeant ad hoc tribunal, & quo jure.

I. Hic solum loquimur de peccatis mortalibus.

Suppono ex Concilio Tridentino sessione 14. capite primo de Sacramento Pœnitentiæ, fuisse præcipuè institutum à Christo Sacramentum Pœnitentiæ, cum post resurrectionem à mortuis insusslavit in Discipulos suos Joannis cap. vigesimo, dicens: Accipite Spiritum Sanctum, quorum remisseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt: quamvis enim Matthæi decimo-sexto & decimo-octavo facta sit Sacramenti hujus promissio, post resurrectionem tamen fuit præcipuè institutum hoc Sacramentum.

II. Quando Sacramentum Pœnitentiæ fuit à Christo præcipuè institutum.

Tunc igitur erexit Christus tribunal ante quod sitti voluit tanquam reos illos omnes, qui post Baptismum susceptum crimine aliquo se contaminaverunt, ut docet Tridentinum supra, capite secundo: ex quo deducunt Theologi modò omnes contra nonnullos ex Scholasticis antiquioribus confessionem Sacramentalem esse juris Divini, & non tantum Ecclesiasticæ esse juris Divini, & non tantum Ecclesiasticæ esse juris Divini, & non tantum Ecclesiasticæ esse juris Divini, definit Concilium Tridentinum sessione decima-quarta, canone sexto & septimo, & capite quinto.

III. Tunc etiam hoc tribunal erexit, ante quod peccatores post baptismum lapsi sitti voluit.

Probatur, nam ut docet Concilium capite illo quinto: Christus Sacerdotes suos ipsius vicarios reliquit, tanquam Præsides ac Iudices, ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in qua Christi fideles incidere, quò pro potestate clavium, remissionis aut retentionis

IV. Verius prædicta probatur ex verbis Concilii Tridentini.

retentionis peccatorum sententiam pronunciant; constat enim Sacerdotes iudicium hoc incognitâ causâ exercere non potuisse. Ex quibus Concilii verbis deducitur necessitas hujus Sacramenti; si enim Christus per illa verba constituit Sacerdotes suos Vicarios; ergo sicut antea debebant homines confiteri peccata Deo, ut illorum remissionem obtinerent, ita jam confiteri ea debent Sacerdotibus. Deinde ipso facto, quod Princeps causæ tribunal in suo regno erigat, debent causæ omnes eo deferri; ergo & peccata ad tribunal Pœnitentiæ deferri debent, ut ab iis homines absolvantur, & licet per Contritionem remitti possint peccata, etiam mortalia, semper tamen id fit in ordine ad pœnitentiam ejus votum est contritio.

V. *Utrum ex potestate remittendi peccata, an retinendi melius colligatur Sacramenti hujus necessitas.*

Controversia gravis est inter Auctores, num magis propriè deducatur necessitas hujus Sacramenti ex potestate remittendi peccata, an retinendi; utramque enim Christum Apstolis per verba illa concessisse constat. Bellarminus libro tertio de Pœnitentiâ, capite secundo, Maldonatus, & alii hoc deducunt ex potestate remittendi ob rationem jam factam. Suarez tamen hic, disp. 17. sect. 2. num. tertio, Tannerus quæst. 1. dubio tertio, Coninek disp. 5. dub. primo, num. 7. Vasquez hic, quæst. 90. artic. primo, dubio 2. num. undecimo & decimo-octavo, cum aliis dicunt aptius hoc deduci ex potestate peccata retinendi; retinendi inquam judicialiter, non per meram negationem absolutionis, sed ferendo sententiam retentionis, donec pœnitens restituerit, occasionem aliquam peccandi præciderit, &c. unde cum à peccatis his, ne quidem per contritionem liberari possit, nisi animum habeat de Sacerdotis arbitrio & sententiæ submittendi, constat Sacramentum Pœnitentiæ esse ad salutem necessarium.

VI. *Abus hic judicialis in subditum magis in particulari declaratur.*

Retentio itaque propriè est actus judicialis in subditum prolatus, quando dispositus accedit ad absolutionem validè recipendam; si enim accedat indispositus, non est propriè loquendo retentio, cum nullum in eo effectum habeat circa permanentiam peccati, eodem quippe modo permaneret, licet Sacerdos actu illo id non retineret. Secundarius effectus hujus potestatis ligandi est obligatio ad satisfactionem, non tamen est propriè retentio peccatorum, cum ea jam remissa per sententiam judicialem sint, nec ulteriori Sacerdotis iudicio submitti debeant: quamvis etiam possit Sacerdos differre alicujus Baptismum, hoc tamen non est retinere juridicè peccata, primò quia cuiusvis hoc competit, deinde non fit in subditum, nec causâ cognitâ, & per sententiam judicialem, unde ad summum materialis est retentio, non formalis.

VII. *Obiicit Christus dedit potestatem Sacerdotibus absolventibus etiam à venialibus.*

Dices: Christus dedit Sacerdotibus etiam potestatem absolventibus à venialibus, & tamen ad eorum remissionem non est necessarium Pœnitentiæ Sacramentum; ergo ex potestate illis datâ non rectè arguitur necessitas consistendi peccata mortalia. Respondeo Christum primariò tradidisse potestatem illam respectu peccatorum mortalium, utpote quæ cœlum claudunt: secundariò autem respectu venialium, quæ proinde non sunt materia necessaria pœnitentiæ. Ratio est, quia data est hæc potestas tanquam potestas clavium regni cœlorum, claves autem dantur ad id aperiendum, quod clauditur, sola autem mortalia peccata cœlum claudunt; venialia enim stant cum gratiâ habituali, quæ dat jus ad cœlum, & conse-

quenter possunt in aliâ vitâ remitti, licet in hac non remittantur. Quia verò continentur sub peccatis mortalibus tanquam minus in majori, Christus dando potestatem respectu mortalium, dat consequenter respectu venialium.

Secundò responderi potest, concessam esse à Christo potestatem Sacerdotibus absolventibus à venialibus, quàm mortalibus, retinendi autem tantum mortalia, ac proinde commodius ex retentione peccatorum colligi necessitatem Sacramenti Pœnitentiæ, quàm ex remissione; frustra enim daretur potestas illa judicialiter peccata retinendi, nisi delinquens teneretur ad tribunal illud accedere; si enim integrum sit peccatori utrum accedere velit necne, licet quidem possit Sacerdos peccata ejus, posito quod accedat remittere, non tamen potest retinere, nisi accedere teneatur; si namque possit peccator aliis modis, etiam nolente Sacerdote, & absque eo quòd illius se voluntati subjiciat, à peccatis mortalibus liberari, sicut potest à venialibus, non magis possent illa retineri quàm hæc, nec magis esset necessarium peccatori pro illorum remissione ad Pœnitentiæ Sacramentum accedere, quàm pro remissione venialium. Ex quibus omnibus deducitur, esto possit erigi tribunal ad quod quicumque accederent, à peccatis absolverentur, licet accedere non teneantur, sed alia via possint se à peccatis liberare, non tamen erigi potest tribunal, in quo peccata retineantur, nisi incumbat hominibus obligatio ad illud accedendi, alioqui nullus accederet.

Quæres: Quâ necessitate necessarium sit ad salutem Sacramentum Pœnitentiæ, mediū aut tantum præcepti? Respondetur, lapsis post Baptismum Sacramentum Pœnitentiæ in re vel voto esse medium ad salutem necessarium: ita Sanctus Thomas hic, quæst. 84. art. quinto, & quæst. sexagesimâ quintâ, art. quarto, corpore, ubi docet duo Sacramenta, Baptismum scilicet absolute, Pœnitentiam verò iis, qui post Baptismum sunt lapsi, esse ad salutem simpliciter necessaria: Ordinem verò necessarium esse ait toti Ecclesiæ, reliqua autem Sacramenta ait solum esse necessaria secundum quid: Suarez disp. 17. sect. tertiâ, Vasquez quæst. 84. art. quinto, dubio unico, & alii passim, habeturque ex variis decretis Pontificum, ubi expressè dicitur, non posse quempiam justificari à peccato, nisi antea illud fuerit confessus.

Ad probationem notanda quædam ex dictis supra de Eucharistiâ, ubi fusiùs tractatum est quid sit esse necessarium ad salutem necessitate mediū, & quomodo differat à necessitate præcepti. Diximus ergo cum P. Vasquez tomo tertio in tertiam partem, disp. 169. cap. undecimo, licet ad salutem consequendam non minus requiratur executio eorum quæ necessaria sunt necessitate præcepti, quàm mediū, obligatio tamen præcepti obligantis sub mortali, negativè tantum conducit ad salutem, ne scilicet illud transgrediendo, impedimentum aliquod salutis nostræ opponamus, nempe novum peccatum, quæ verò necessaria sunt necessitate mediū, positivè ad salutem consequendam concurrunt, quia secum aliquid semper afferunt, quod peccata tollat, & homines, si in peccatis sint, justificet, quâ de causâ, ut bene notat Petrus Soto, hæc ita sunt media, ut etiam sint remedia.

Hinc itaque probatur Conclusio: Postquam enim homo, qui Baptismum recepit, in peccatum grave post

VIII. *Concessa est à Christo potestas absolventibus etiam à mortaliis, quàm venialibus, retinendi autem tantum mortalia.*

IX. *Sacramentum Pœnitentiæ lapsis post Baptismum necessarium est necessitate mediū.*

X. *Notandum est supra dictis, quid sit aliquid esse necessarium necessitate mediū & præcepti.*

XI. *Peccatum grave post*

*Baptiſmum
commiſſum
remitti na-
quit ſine Sa-
cramento
Pœnitentiæ,
aut illius
voto.*

XII.
*Sacramento
Pœnitentiæ
ſubſtituitur
contritio,
cuſq; propo-
ſitum ſaltem
conditiona-
tum incli-
dit.*

XIII.
*Votum tri-
dus modis
ſumitur.*

grave lapſus eſt, non poteſt illius remiſſionem obtinere, & gratiam amiſſam recuperare, niſi vel per Pœnitentiæ Sacramentum, aut aliquid aliud quod illius vices ſuppleat, ſitq; votum illius, quod plerumque eſt contritio, unde ſine Sacramento Pœnitentiæ in re vel voto recuperari gratia, & ſalus obtineri non poteſt.

Ad peccati igitur mortalis poſt Baptiſmum commiſſi remiſſionem primò & per ſe inſtitutum eſt Sacramentum Pœnitentiæ, ut ſupra probatum eſt, quod propterea Sacramentum mortuorum dicitur, eſto autem per Contritionem remitti etiam poſſit hoc peccatum, ſemper tamen ſit in ordine ad Sacramentum Pœnitentiæ, cui per ſe loquendo ſubſtituitur contritio, eſtq; proinde votum illius, & propoſitum ſaltem implicitum & conditionatum ejus involvit, non ſolum tanquam rei præceptæ, ſed tanquam alicujus quod per ſe ad gratiam recuperandam, & peccatum illud remittendum ordinatur, eſtq; illius remedium.

Votum ergo tripliciter ſumitur: primò latiffimè & improprie pro deſiderio alicujus rei, etiam non neceſſariæ, quo ſenſu Concilium Tridenti-

num ſeſſione decima-tertiâ, capite octavo de iis loquitur, qui per fidem & votum Sanctiſſimi Sacramenti ſpiritualiter communicant: Secundò ſtrictius pro deſiderio & propoſito ſaltem implicito aut conditionato rei alicujus obligantis, qualia ſunt præcepta: Tertio demum ſtrictiſſimè pro eo quod ſubſtituitur tanquam vicarium alterius ad effectum aliquem conferendum, quem licet conferat, relinquit tamen obligationem per ſe loquendo rem cujus hoc eſt vicarium ſuſcipiendi, hac autem ratione ſe habet contritio reſpectu Sacramenti Pœnitentiæ: imò & idem ſuo modo dici poteſt de attritione cum aliquo ex Sacramentis vivorum, dum per accidens primam gratiam conferunt. Poſtquam verò quis eſt contritus, pœnitentiæ neceſſitate mediis non eſt neceſſaria amplius illi homini vel in re vel voto, niſi iterum peccet, ſed ſolum requiritur neceſſitate præcepti, & concurrat ad ſalutem ſolum negativè, ſicut obſervatio aliorum præceptorum, nempe ne homo ille iterum peccet ſi ad Pœnitentiæ Sacramentum non accedat, cum adhuc ei hæc incumbat obligatio.

*Attritio is-
terdum eſt
votum Pœ-
nitentiæ.*

DISPUTATIO OCTOGESIMA QUINTA.

De eſſentiâ Sacramenti Pœnitentiæ.

PRIMUM quod in rei cujuſque tractatione inquirendum præſcribitur, nempe an ſit, Diſputatione præcedente circa hoc Sacramentum diſcuſſimus: nunc ergo progrediendum eſt ad ſecundum, & quid ſit Pœnitentiæ, ſeu in quo ejus ſita ſit eſſentia, videndum, & poſtea quale ſit hoc Sacramentum, quas ſcilicet habeat proprietates, ac demum quem in finem inſtitutum ſit, perſpiciemus.

SECTIO PRIMA.

In quo conſiſtat eſſentia Sacramenti Pœnitentiæ.

I.
*Eſſentiam
hujus Sa-
cramenti
ſtatuum
aliqui in ſo-
lâ abſolu-
tione.*

SCOTUS in quarto, diſt. decimâ-quartâ, ait, totam Sacramenti Pœnitentiæ eſſentiam in formâ abſolutionis ſitam eſſe, utpote quæ ſola cauſat gratiam: Scotum ſequuntur Major & Gabriel, qui proinde definiunt hoc Sacramentum eſſe abſolutionem hominis pœnitentis. Durandus ulterius addit confeſſionem, aitq; Pœnitentiæ Sacramentum in confeſſione & abſolutione adequatè conſiſtere, cum hæc duo tantum ſint ſenſibilia. Sed hoc ultimum

non urget; ut enim aliquid conſtituat Sacramentum, etiam intrinſecè, ſufficit quod ſit ſenſibile per aliud, hoc autem modo contritio ſeu dolor eſt ſenſibilis, nempe per confeſſionem.

Soto in quarto diſt. decimâ-quartâ, quæſt. 1. art. primo, ait, abſolutionem non eſſe partem hujus Sacramenti, ſed tantum confeſſionem, contritionem, & ſatiſfactionem, quia ſcilicet hoc Sacramentum ſimpliciter nominatur Sacramentum Pœnitentiæ. Sed contra: nam Concilium Florentinum & Tridentinum dicunt verba Sacerdotis eſſe formam hujus Sacramenti, forma autem ſemper eſt de intrinſeco conceptu rei cujus eſt forma: imò Concilium Tridentinum in particulari, ſeſſione decimâ-quartâ, cap. tertio, ait, vim hujus Sacramenti præcipue ſiram eſſe in formâ. Confirmatur: Sacramentum eſt ſignum

II.
*Et contra
Soto abſolu-
tioneſ ait
non eſſe de
eſſentiâ Sa-
cramenti
Pœnitentiæ.*